

Interjú Filip Mónikával, az új szlovák kormány oktatásügyi miniszterének első helyettesével

Majdnem két hétig gondolkodott a felkérésen

A Kórkép.sk hírportálon „Mégis lesz magyar a kormányban. Nem is akárhogyan” címmel jelent meg, hogy: „Filip Mónica Branislav Gröhling oktatásügyi miniszter első helyetteseként erős portfóliót kapott. Az SaS listáján indult magyar nemzetiségű jelölt több mint 4200 karikát szerezve az SaS jelöltjeinek sorrendjében a 23. helyről indulva a 15. legtöbb egyéni voksot szerezte. És ami jelzésértékű, kezdettől fogva kétnyelvűen kommunikál. Mint a tudósításból kiderült, „az oktatásügyben burjánzó bürokrácia visszaszorítása és az államapparátus hatékonyabbá tételén, valamint az iskolaügy finanszírozásán kívül hozzá fog tartozni az inkluzív (befogadó), valamint a nemzetiségi oktatás. Így a magyar tanítási nyelvű alap- és középiskolák is.”

Filip Mónica büszkén vallhatja magát csábinak, hiszen mind a mai napig ott van az állandó lakhelye. Elmondhatom, hogy én készítettem vele az első interjút még a 2000-es évek elején, amikor éppen Kínában tanult. Az elmúlt évek során viszont számos lapinterjú, rádióbeszélgetés készült vele. Ezek egyike volt a már fent idézett hírportálon 2020. január 20-án megjelent nagyinterjú. Érdemes idézni belőle részleteket, amelyek megvillantják szorgalmát, határozottságát, bátorságát, szakmai rátermettségét és nem utolsósorban tudatos magyarságvállalását.

Csábon járt magyar tannyelvű iskolába, innen került az ipolyvási Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium humán szakára. A gimiben egy évet megszakítva elment Angliába tanulni, a második évet már ott végezte, egy évet alatt letett két Cambridge-vizsgát, majd visszajött leérettségizni.

Az interjúban elárulta, hogy alapiskolás kora óta jogász akart lenni. Három különböző nyelven három egyetemet végzett. Szlovákul, angolul, kínaiul. Jogot végzett, de Kínában is élt. Az újságíró kérdésére, hogy miként jött össze ez a kombináció, elmondta, a jogi kar mellett bejelentkezett a pozsonyi Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karának sinológia szakára. Felvették, így egyszerre két egyetemen kezdte meg a tanulmányokat. Kitartásának köszönhetően nem adta fel azért sem, mert a kínai szak szenciós volt. Arra a kérdésre, hogy az egyetemi évek alatt meg lehet-e nulláról tanulni írni, olvasni kínaiul, azt válaszolta, hogy igen. „Egy évet Kínában is tanultam, akkor megszakítottam a harmadéves jogi tanulmányaimat. Kint tanultam meg igazán a nyelvet.”

A jogtudományi tanulmányok, majd egy kínai kiterő után végül a szlovák belügyminisztériumban helyezkedett el, egy teljesen más munkakörben. Ezt azzal magyarázta, hogy mindig a jogot tartotta fő szakjának, amivel majd érvényesülni tud, és a

kínai afféle tudásbővítés lesz, érdekes külpolitikai résszel. Megjegyezte, hogy a belügy nemcsak a jogról szólt, hanem külkapcsolatokkal is foglalkozott. Közben Tajvanon elvégzett két év diplomáciát is. Tavaly pedig a külügyben elvégezte a doktorátust. Kiderült továbbá a beszélgetésből, hogy amikor az Apolitical, egy brit think tank szervezet beválasztotta a világ száz legbefolyásosabb fiatalja közé, ez nagyon kellemesen meglepte, s amikor látta, hogy a régióból szinte senki nincs ott, ezen nagyon meglepődött. A kedves olvasó meg bizonyára azon lepődik meg, túl azon, hogy állami hivatalnokként aránylag komoly ismertségre tett szert, például az állami szféra modernizálásával kapcsolatos javaslatai miatt, annak idején Robert Kaliňák belügyminisztert, az akkori főnökét is lemondásra szólította fel.

Filip Mónica korábbi interjúiban is elmondta, hogy fontos számára a magyar identitás, a magyarság nyílt vállalása nemcsak befelé, hanem kifelé is. Állítása szerint nagyon fontos számára a magyar választók helyzete. Az újságíró azt firtató kérdésére, hogy: „Akkor miért nem az MKP-ban vagy a Most-Híd-ban találta meg számításait, esetleg a most összeállt Magyar Közösségi Összefogásban?“, többek közt elmondta, hogy az egyetemi évek alatt, sőt, a munkahelyén is ferdén néztek rá, hogy magyar. Ez a komplexusa talán egy kicsit felerősödött a szlovák évek alatt. Így folytatta: „Amit sajnálok is nagyon, mert lehet, hogy többet foglalkozhattam volna a magyarsággal állami szinten is. Ez nem történt meg, de most szeretnék javítani rajta. /.../ Szeretném hangsúlyozni, hogy nem vagyok szakértője a kisebbségi témának. Olyan szinten vagyok szakember, hogy abban nőtem fel, abban élek, és tudom, hogy milyen gondok vannak. Látom, hogy nem változnak a dolgok, vagy ha igen, akkor rossz irányba. Van egy bizonyos nézetem is a magyarság problémájára.”

Ennyit a terjedelmi okok miatt kivonatolva ismertetett nagyinterjúból.

Régóta ismerem Mónikát és a szüleit, ennél fogva baráti hangnemben készült vele az interjú. A kérdéseket e-mailben küldtem el, és hasonló formában érkeztek a válaszok is.

- Mónika, először is szerkesztőségünk és olvasóink nevében is gratulálok, és sok sikert kívánok államtitkári kinevezésedhez! Javaslom, hogy az általam két részre tervezett interjú első részéből hagyjuk ki a politikát, és személyes jellegű kérdésekkel indítsuk a beszélgetést... . A koronavírus-járvány miatt kitöltött az iskolai beíratások ideje. A te példád is ékesen bizonyítja, hogy anyanyelvi iskolával is lehet érvényesülni Szlovákiában. Hálás vagy a szüleidnek, hogy annak idején magyar iskolába íratattak?

- Röviden: igen, az vagyok. Nagyon jó iskolákba jártam, jó tanárokkal, akik sok mindenre megtanítottak, és igyekeztek nevelni is. Emellett a magyar iskolák hozzáadott értéke volt ugye az identitásunk megőrzése és az azzal való ismerkedés - irodalmon, történelmen és a magyar nyelven keresztül. Ez egy nagyon fontos előnye a magyar iskoláknak, és csak a szülőkön múlik, hogyan döntenek, milyen irányba terelik a gyerekeiket. Engem a magyar iskolák megalapoztak nagyon jó tudással, öntudattal, kitartással és identitással.

- Mit adott neked, vagy milyen útravalóval látott el a csábi magyar iskola? És egykori tanítóid közül kire emlékszel szívesen vissza?

Interjú Filip Mónikával, az új szlovák kormány oktatásügyi miniszterének első helyettesével

Majdnem két hétig gondolkodott a felkérésen

- Csábról csak pozitív emlékeim vannak. Az első, ami eszembe jut, az a testnevelés. Nagyon kemény volt, és a tanító komolyan állt minden órához. Ez a mai napig bennem maradt - a sporthoz való kapcsolatom passzív és aktív is. Az első évek nehezek voltak, de utána belejöttem, és nagyon szerettem a testnevelésórát. Két lánnyal - osztálytársammal - voltunk olyan fanatikusok, hogy elkezdtünk focizni is, és jártunk a csábi edzésekre a fiúkkal. Emellett viszont kiemelném, hogy nagyszerű történelemórám volt Tóth tanár úrral, vagy magyar nyelv és irodalom Balázs Évával, matematikám Zatyko Máriával. Még a fizika is jól ment Csala tanár úrral, és ha mindehhez hozzáteszem, hogy az akkori csábi tanári kar nagyon aktívan vitt minket versenyekre, síoktatásra, úszótanfolyamra, én igazából szerencsés voltam, hogy egy nagyon jó alapot kaptam mindenből, és csak rajtam múlott milyen utat választok. Nem szeretnék kihagyni senkit, az 1-4 évfolyamos tanítóim is nagyszerűek voltak, és természetesen a felsőbb évfolyamok alatti osztályfőnököm Tóth tanárnő, aki szigorú volt, magas elvárásokkal, de értékelte azokat, akik komolyan állnak a tanuláshoz.

- És a gimnáziumi évekből?

- Ez egy nagyon hosszú téma, de röviden említhetek pár tanárt, akik tudása és odaadása nagy hatással volt az elszántaságomra tovább tanulni és művelődni. Beszélék itt Tóth Tibor tanár úrról, N. Tóth Anikóról, Béres Gáborról, Lánzos tanár úrról, Gubis Máriáról, Szkladányi Endréről vagy Tenczel és Hroncová tanárokról. Mindenki megvolt a sajátos tanítási módszere, de amire emlékszem a gimnazista éveimből, egy-két tanárt leszámítva, hogy a tanári kar nagyon erős volt - mind szaktudásokat érintve, mind odaadásukat ezért a hivatásért. Emellett fontos kiemelni, hogy a klasszikus órák mellett foglalkoztak a magyar identitásunk ápolásával is, legyen az színházlátogatás Budapesten, vagy egy-egy történelmi évforduló megemlékezése. Aktív voltam akkor is, szerettem történelem- és angolversenyekre járni. Szerencsém volt az osztálytársakkal is, akik közül páran nemcsak haverok voltak, de intellektuális társak.

- Ki vagy mi volt nagy hatással magyar identitástudatod erősítésére?

- Elsősorban a szüleim, másodsorban a gimnáziumi évek. Ezek után sokat segített, hogy külföldön tanultam, ahol barátaim voltak a világ majd minden részéről.

- Milyen beosztásban, ill. egyedüli magyarként dolgoztál a belügyminisztériumban?

- Biztos vagyok benne, hogy több magyar nemzetiségű is dolgozik a belügyben, de most, ahogy kérdezi, nem voltam senkivel kapcsolatban. Mint egyszerű köztisztviselő kezdtem, utána lett belőlem osztályvezető, majd főosztályvezető, tehát megjártam a létra majd minden fokát, és ez alakította az államigazgatás és hivatalnokok iránti kapcsolatomat és tapasztalataimat.

- Közel álltál a parlamenti képviselőség megszerzéséhez, hiszen a 23. helyről a 15-en landoltál. Sajnálod, hogy nem letél képviselő?

-Nem sajnálom. Nem ez volt az elsődleges célom. Szerettem volna támogatást kapni arra, hogy az eddigi szaktudásomat ki tudjam használni egy döntéshozatali helyen. Ezzel maximálisan

elégedett vagyok, és nagyon hálás mindenkinek, aki engem karikázott, hiszen pont ennek a támogatásnak köszönhetően is kaptam az ajánlatot az államtitkári pozícióra.

- Az új kormány megalakulása után gondoltál arra, hogy oktatásügyi államtitkárként kormánypozícióba kerülsz?

- Branislav Gröhling mindjárt a választások másnapján vette fel velem a kapcsolatot, és kínálta fel ezt a funkciót. Majdnem két hétig gondolkodtam, mi legyen. Elfogadjam-e vagy pedig maradjak a belügyben. Végül is úgy döntöttem, hogy elfogadom, hiszen ezért vezettem politikai vizekre, hogy döntéshozatali pozícióba kerüljek, és fentről tudjak változtatni. Az oktatásügy a közigazgatás része, bár konkrétabb, de sok mindenben összefügg az eddigi tapasztalataimmal. Ezért is szólított meg a miniszter.

- Nemde inkább a belügyminisztériumban szeretnél volna vállalni államtitkári tisztséget?

- Őszintén, igen, ez volt a célom, és mindjárt meg is magyarázom miért. Az egyik ok az a hosszú harc, amelyet ott folytattam a közigazgatás területén, mely számomra a szívügyem, melyben nagyon sok gond van, és fontos korrigálni. A másik ok, hogy úgy érzékelem, nagyon kevesen vannak, akik értenek valamelyest ehhez a témához, érdeklí őket, és hajlandóak felvállalni a felelősséget is. A választások meglepő eredményeket hoztak, és nem kaptam a belügyre semmilyen ajánlatot annak ellenére, hogy a többi politikai párt, amely ma koalícióban van, is felfigyelt a tevékenységemre, és kapcsolatban is volt velem. Most már az oktatásügyre összpontosítok teljes erővel, a közigazgatással természetesen bármikor hajlandó vagyok segíteni, bár az a meglátásom, hogy a belügyet inkább a rendőrséggel azonosítják. Még jobban talán, mint az eddigi vezetőség.

- Mivel töltöd a szabadidődet? Mi az, ami kikapcsol a napi munkából?

- Egyaránt szeretem a kultúrát és sportot is, de a sok munka miatt az időbeosztásom az utóbbi évben csak az egyikre hagyott teret - sportolok. Futni járok és hegyibicajozom, túrázom, ha van több időm a hétvégéken, és szeretek úszni is. Emellett olvasok.

- Milyen gyakran jársz haza a szüleidhez?

- Ez egy nehéz kérdés, vagy inkább a válasz nehéz. Nem elég gyakran, és ez csak az én hibám. Imádom Csábot, a szülőket, erdőket, futni vagy kertészkedni, és szüleim ebben mind nagyon aktívak, de az utóbbi évek során sok szolgálati utam volt külföldre, ami elvette a hetem 2-3 napját, és a hétvégét nem akartam pluszutatással tölteni. Igazából most értem, mennyire kár, mennék haza, de a koronavírus miatt nem lehet, és nagyon hiányzik.

- Múltán lehetnek rád büszkék a csábiak. És fordítva is igaz?

- Nem vagyok sajnos nagyon kapcsolatban, a szüleimen kívül, a csábiakkal, de amit érzékelek rajtuk keresztül is, és ami büszkeséggel tölt el, hogy bár Szlovákia déli része sajnos egyre kevesebb támogatást kap az államtól, azt hiszem, sok ügyes ember lakik ott, nincs nagy „kivándorlás“, és megmaradtak magyarnak.

(A Filip Mónikával készült interjúnk második részét lapunk májusi számában közöljük)

Bodzsár Gyula